

Hornskeदार och andra föremål av horn.
Ått begagne matskeदार av trä och horn, har
sedan långt tillbaka varit bortlagd i denna
krukt. För omkring sex-tio eller sju-tio år sedan
torde dessa varit den tid, då de mera fina
hornskeदारna togs i bruk. Men de gamla som icke
gärna gingo in på ny modigheter, behöll sina
träskeदार i det längsta. Så sent som i början
av 1900-talet minnes jag att jag satt på farfars
knä och han lärde mig hurs skeden skulle hållas
och att detta var en träsked, såvår så lätligt för
minnet. Vilket träslag som användes kan icke
med säkerhet sägas men den allmänna meningen
är att det var bok eller björkträ, som användes till
matskeदार. Emellertid hade hornskeदार nu blivit
allmänna och de ansågos mycket finare och bättre.
Tillverkning av sådana har aldrig förekommit i
denna bygd, utan de köptes i parti dels av ortens

hantverkare och dels av kringresanden gärd-
färikhandlande. I Götteryd och Tärnaby Locknar,
bedrevs denna hantverksindustri i stor utsträckning.
Ibland köptes produkterna direkt av tillverkaren,
men inte så sällan upprätthölls större lager
av hantverksarbeten hos återförsäljare i trakten.

Den närmaste återförsäljare vi hade i denna bygd
var Axel Thorsen i Ekshult, men sedan fanns där
också lager av hantverksarbeten i Ekshult och här var
det Karl Jansson som var uppsamlare. En annan
grosist var Ljunggren i Ekshult och dit gingo
ofta denna bygds handlande (även värskedhand-
landena hade nämligen hantverksarbeten till salu).

Blund hantverksarbeten fannas förutom matskedar,
gafflar, säskskedar och skedar för gräddskumning,
silverkade utskudande för dess ändamål.

Vidare fannas värskedkrokar och hemmar
ffjälsterhorn, brudhorn och smussdosor.

I regel köptes dessa hornarbeten i trakten offaren,
men inte så sällan kom någon bringvandrare
försäljare ^{med} sådana varor. Måttedus som såldes i
dessa och halvdussin bedringade ett pris av omkring
1 kr duss. Vad tillverkaren hade i arbetslön, eller
vad han kunde tjäna pr. vecka är inte känt
eftersom denna hemslöjd aldrig bedrivits i denna
bygd. Beträffande arbetens utseende, kunde det
rätt mycket variera en del var riktigt vackert
arbetat annat var mindre vackert allt berodde
på yrkesutövarens skicklighet och kanske också
på materialens beskaffenhet. Ochorn, ty det var mest
sådana djur som slaktades, såldes tillsammans med
hudarna till gossare i trakten. Hårigen gjorde
tillverkaren sin uppköp, som antages vara gjort
ganska billigt eller kanske alldeles gratis.

Eftersom hornen hade olika färger somliga
3 ljusa andra mörkare, blev också de färdiga varorna

ibland mycket olika till färgen. Därför var det
mycket lätt att igenkänna skedarna, ty det slog aldrig
fel utan att varje familjemedlem hade sin sked.

Levna rengjordes mycket enkelt på den tiden det här
är fråga om, alltså i senare hälften av 1800 talet.
Vågar reellt diskning och torkning torde ej ha
varit så vanligt, utan där man var som mest
noggrann torkades skedar och knivar med disk-
kranen och lades så ned i en låda i matbordet,
men på många ställen förekom det att man
endast skidade skeden riktigt väl och tog ett
par tag med hunden, eller stöjärnen och så ned
med den i bordlådan.

Men uppbyggnaden steg efter hand och vid tiden
omkring sekelskiftet hade det nog blivit modert
att diska ordentligt, åtminstone på de flesta
ställen. Men att familjemedlemmarna hade sina
bestämda skedar, sått nog i till ett gott stycke

en på 1900 talet. Nu började också hornskedarnas
tid vara förbi och även om en annan bekvämlighet
i det längsta anses deras tid vara definitivt
slut omkring år 1910. Vid denna tid hade metallskedar-
na på de flesta ställen slagit igenom. De första
sådana voro tillverkade av bleck, men dessa ersattes
snart av de något bättre aluminiumskedarna.

Särskilt ungdomar uppskattade dessa metallskedar
och föredro dem framför hornskedarna, icke minst
därför att det ansågs finare att använda met-
skedar av metall. Dessa blevo också efter hand
bättre och efter några år voro de helt ersatta
med nysilver och rostfritt stål.